

Poul Nyrup Rasmussens nytårstale

Taler

Poul Nyrup Rasmussen
Statsminister

Dato

1. januar 1997

Sted

Marienburg

God aften og glædeligt nytår.

1996 blev et godt år for Danmark. Der har været situationer i det forløbne år, hvor dansk politik har været mindre kønt at se på.

Men i forhold til væsentlige spørgsmål og begivenheder i vores omverden, er vore egne skærmydsler trods alt kun små krusninger.

Det fornemmede jeg selv meget stærkt, da jeg i efteråret besøgte Sarajevo i det tidligere Jugoslavien.

De gamle ramponerede sporvogne kører igen fyldt med mennesker. Kampe og snigskytter er langt om længe blevet stoppet af en massiv international indsats.

Da jeg mødte børnene i Sarajevo, blev jeg glad og stolt over, at Danmark gør en indsats.

Over alt mærker man respekten for de danske soldaters arbejde og tilliden til det danske humanitære hjælpearbejde. Vi husker, at det har krævet ofre.

Sarajevo fortæller os endnu engang, at fred og frihed ikke kan tages for givet.

De har lagt krigen bag sig. Nu skal vi hjælpe med at sikre freden.

For 4 år siden vi gik i gang med at rette op og sætte en ny kurs for Danmark.

Dengang mente mange - efter al for lang tid med stigende arbejds-løshed - at Danmark nærmest var ramt af en naturkatastrofe. Noget, vi ikke kunne gøre noget ved.

Dengang kendte mange én, der var blevet arbejdsløs.

Men vi satte os for at gøre noget.

I dag kender mange én, der er kommet i arbejde.

Der er de sidste 3 år skabt 85.000 flere arbejdspladser i Danmark.

Og på alle områder går det den rigtige vej med dansk økonomi.

Inflationen og renten er lav. Kronen er stærk, der er overskud overfor udlandet.

Nu gælder det om at holde fast i den gode udvikling, så vi ikke falder tilbage til gamle uvaner.

Arbejdsmarkedets parter har et stort ansvar at løfte ved forårets overenskomstforhandlinger. Det skal de leve op til.

Vi ved fra de seneste år, at der kommer lige så god realløn og flere arbejdspladser, når vi lader være med at bevilge hinanden større lønstigninger, end produktionen kan bære.

Ellers snyder vi os selv.

De sidste 3 år har gjort Danmark til en af de økonomisk stærke nationer. Næste år kan vi som et af de første lande i Europa gå fra at stifte gæld til at betale gælden tilbage.

Næste generation skal ikke betale renter af den gæld, vi har stiftet, samtidig med, at de skal forsørge os som pensionister. Derfor skal gælden ned.

Men et er den økonomiske gæld, noget andet er miljøgælden.

Miljøet er vort fælles ansvar, og vi skal hverken bilde os selv ind, at det er noget,

vi kan vente med til i morgen, eller at det er noget, andre klarer for os.

Indsatsen begynder med os selv, i vores egen hverdag, og den gæl-der også erhvervslivet, hvor vi fortsat vil stille fornuftige, men konse-kvente krav til renere produktionsmetoder.

Vi vil fortsætte med at nedbringe miljøgælden. Nøjagtigt som vi har gjort det i de senere år. Al tale om at udvikle et bedre liv, mister sin mening, hvis vi ikke har rent vand, frisk luft og sunde fødevarer.

For hvad hjælper alverdens velstand, hvis vi ikke kan trække vejret?

Vi har skabt et samfund med større velstand, mere velfærd, bedre tryghed og renere miljø end i de fleste andre lande.

Det samfund kalder man ude i verden "den danske model". Det er os.

Det har vi kunnet gøre, fordi vi ikke har gjort personlig frihed og fælles ansvar til hinandens modsætninger.

Frihed for den enkelte går hånd i hånd med pligten til at tage et an-svar. Et ansvar for sig selv og sin familie.

Men også ansvar for, at der findes et samfund, der har styrke til at sikre omsorg for de svage og udsatte - omsorg for mennesker, der kommer i nød. Det kan jo ske for os alle sammen.

Vi vil ikke måle et samfunds kvalitet på, hvordan de mest velhavende klarer sig. I Danmark måler vi kvaliteten på, hvordan vi behandler hinanden og ikke mindst de svageste.

Hos os er det ikke bare tegnebogens tykkelse, der bestemmer den enkeltes tryghed.

Vi har fælles ansvar og fælles betaling over skatten. Fordi vi ved, at hvis de fælles opgaver bliver overladt til privat betaling og privat forsikring, så mister vi sammenholdet og grebet om samfundets svageste, dem med den store risiko og den lille indkomst.

I Danmark skal man ikke gå i hundene, fordi man bliver syg eller gammel. Man skal ikke forlade hus og hjem, fordi man mister sit arbejde.

Intet menneske bliver bedre af utryghed. Utryghed er det dårligste brændstof, hvis vi ønsker fremdrift i samfundet.

Der er nogen, der siger, at vi ikke har råd til folkepension, efterløn og dagpenge. De kalder det ”folk på overførselsindkomster”. Hvad er det for noget?

Er det ikke mærkeligt, at vi skulle have mindre og mindre råd, jo mere vi tjener?

Danmark er verdens 4. rigeste land og vores økonomi går utroligt godt, ikke mindst på grund af danskernes store arbejdsindsats og vilje til at opspare.

Vi har råd til velfærden.

Men der er fortsat ting, der ikke fungerer godt nok. Vi må gøre en ekstra indsats for at sikre kvaliteten i vores samfund.

Vi må gøre mere for at få nedkæmpet de mange ventetider på mange sygehuse.

Vi må gøre en ekstra indsats for de psykisk syge, der mangler behandling og omsorg.

Vi skal have gjort op med de forhold, der har henvist alt for mange til passivt at blive forsørget. Folk skal have en håndsrækning til at bruge deres talenter. Yde deres bedste. Vi skal hjælpe folk til at klare sig selv.

Systemer, institutioner, organisationer har kun deres berettigelse, hvis de hjælper mennesker til at blive frie, aktive og ansvarlige samfundsborgere. Vi har ikke brug for emsighed, vi har brug for omsorg – og omtanke.

Vi har brug for, at arbejdsmarkedet bliver mere rummeligt. Med plads til dem, der gerne vil, men som har svært ved at holde tempoet. Og plads til dem, der alt for længe er blevet holdt udenfor.

Derfor er der brug for de reformer, som vi allerede er i gang med. Reformen,

som vi vil fortsætte med i det nye år.

Jeg er helt overbevist om, at vi vil være i stand til at styrke de holdninger, som er det grundlæggende i den danske model.

Velfærd og tryghed er ikke problemet. Det er en afgørende del af løsningen.

Når nogen alligevel tvivler på, om vi kan bevare vores velfærd, hænger det sammen med, at de ser, at arbejdspladser flytter ud til nye verdensdele.

Mange arbejdspladser vil også i fremtiden flytte fra Danmark. Det kan ikke undgås. Sådan er det.

Det danske svar på denne udfordring er ikke at læne sig tilbage eller at forsøge at kommandere jobbene hjem igen. Det første hjælper ikke, og det sidste kan ikke lade sig gøre.

Men jeg er overbevist om, at vi kan skaffe endnu flere vellønnede jobs til landet.

Det er de sidste 3 år, der får mig til at tro på, at vi kan – uden at det skal koste os i velstand, og uden at det fører til nye skel. Men det kræver arbejde og vilje.

Vi skal stille krav til os selv og vore evner til at udvikle os. Så vi kan klare de nye udfordringer.

Det handler om uddannelse: At alle unge får mulighed for at dygtiggøre sig. At alle voksne får tilbud om efteruddannelse.

Det handler om produktion: At vi forsker i nye produkter, nye metoder, nye markeder. At vi er i top med den ny teknologi.

Det handler om vort land: at vi har baner, lufthavne, havne, veje og broer, der hurtigt og let binder os sammen med verden omkring os.

Danmarks originale bidrag til verden er jo den danske velfærdsmodel. Den kan godt stå distancen: Tryghed, frihed, miljø, menneskeværd og i virkeligheden verdens mest flittige og arbejdsomme folk.

På disse centrale områder skal Danmark være et foregangsland – ikke bare en dårlig kopi af store samfund, der ikke har løst ret mange af deres grundlæggende problemer.

I dag er det 25 år siden, at danskerne sagde ja til EF. Men lige siden har der været tvivl om, hvad vi egentlig vil med Europa.

Det er stadig som om, vi ikke kan finde os til rette i det europæiske. Men ærligt talt. Lad os nu skabe klarhed over, hvor vi vil hen.

Vi er – med rette – kritiske over for enhver tendens til en superstat i Europa – sådan noget vil vi ikke have.

Derfor siger vi nej til at afgive selvbestemmelse, som ikke er nødvendigt for at løse fælles problemer.

Holder vi os det for øje, giver EU Danmark nogle fordele. Vi har en indflydelse, som har afgørende betydning for os selv og for landene omkring os.

Det er værd at huske på, at forskellen på magt og indflydelse er tilstedeværelse. Det er værd at huske på, at de væsentlige beslutninger i Europa bliver truffet under alle omstændigheder.

Danmark er ikke en ø i Nordatlanten, som kan sammenlignes med Island. Vi har heller ikke Norges mængder af naturgas og olie.

Derfor skal Danmark være med. Men vi skal stille op og kæmpe for vore egne holdninger, blandt andet begrænse bureaukratiet og detailreguleringen.

Vi ønsker et åbent Europa – fred og økonomi går hånd i hånd, når vi taler om udvidelse mod Øst. Vi ønsker styrket samarbejde, når det gælder økonomi, beskæftigelse og kriminalitetsbekæmpelse.

Med udvidelsen med de nye demokratier i Øst- og Centraleuropa står vi for første gang nogensinde overfor at kunne skabe fred og fordragelighed i Europa, som indtil for få år siden var delt af et jerntæppe og tidligere hærget af krige.

Lad os nu udnytte den chance. Lad os beslutte os. Det er den vigtigste

udenrigspolitiske opgave i den kommende tid.

Jeg har i aften talt meget om tryghed, men tryghed er desværre ikke en selvfølge.

Flere og flere er bange for at gå ud om aftenen. Ældre mennesker tør ikke tage tog eller bus, fordi de frygter vold og tyveri.

Vi bliver rystede, når sagesløse udsættes for vold på gaden. Jeg forstår godt frygten og tænker ofte på ofrene og de efterladte.

Lad mig sige det, så det ikke kan misforstås: Vi vil ikke finde os i det. Vi vil den vold til livs.

Folk skulle kunne gå på gaden, uden at skulle se sig over skulderen. Unge skal kunne gå ud og more sig, uden at være bange for at komme til skade.

Politi og retsvæsen vil derfor få stærkere magtmidler i kampen mod dem, der truer andre og ringeagter menneskeliv.

Det indebærer, at vi vil være konsekvente overfor forbrydere. Også de helt unge. Hvis vi ikke har egnede institutioner for de unge, der dyrker vold, så skaffer vi nogen.

Der skal ikke være tvivl om, at samfundet klart og utvetydigt er på ofrenes side.

Derfor vil vi gøre alt, hvad der står i vores magt for at stoppe gadevold blandt unge mennesker, uanset hvor de kommer fra.

Vi vil samtidig sætte alt ind på at ændre holdningerne hos de unge – både hos de unge indvandrerbørn og hos alle andre danske unge. Her har familien et stort ansvar.

De skal også vide, at vi anser det for at være fejlt – og ikke spor sejt – at gå med kniv. Også her har familierne et stort ansvar.

Der findes ingen undskyldninger for vold mod sagesløse borgere.

Vi vil værne om gæstfriheden overfor dem, der slår sig ned blandt os. Men det

kan vi kun gøre, hvis såvel forældre som børn accepterer spillereglerne og lever op til de samfundsnormer, der er grundlæggende for os.

Men vi har meget at gøre i 1997.

Vi er ikke på hold sammen. I den store internationale sammenhæng er vi ét folk, og der er mere, der forener os end skiller os.

Vi har gjort det godt, og vi har skabt et godt samfund. Vi har nogle uløste problemer, men hvem har ikke det?

Vi må stole på os selv, på vores evne til samarbejde og fornyelse.

De brede løsninger, hvor synspunkter bøjes mod hinanden, er dem, der har størst styrke og holdbarhed.

1996 var et godt år for Danmark. 1997 har alle muligheder for at blive endnu bedre.

Godt Nytår!

Kilde

Mellbin, E. F., & Mellbin, F.-M. S. (2011). Nu gælder det Danmark! □: statsministrenes nytårstaler. (1. udgave.). Lindhardt og Ringhof.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-nyrup-rasmussens-nytaarstale-1997>